

## La metàtesi

La dreta retroactiva, fragmentada i davant la impossibilitat de cursar estratègies per a l'obtenció del poder perdut, es va fer localista, regional, es va atrinxer en les autonomies. Hi va contribuir que, a l'esquerra gestora, la finca no li permetia veure les parcel·les. Els desheretats van reviscolar

amb missatges que havien condemnat i als missatgers dels quals havien linxat. Davant la modificació de maniobra, els moralistes de la gestoria van passejar amb noves missives per les places públiques i privades: "Si los andaluces sólo se preocupan de Andalucía; los gallegos, de Galicia; y los valencianos, de la Comunidad Valenciana, ¿quién se va a preocupar de España?". Al marge quedaven, per raons d'anatomia política, Catalunya i Euskadi. Sense reparar en la inversió al servei de la causa, Espanya va passar a ser una qüestió de solidaritat; les autonomies, una qüestió d'egoisme, un exercici umbilical inconfessable. Els que estaven en la sintonia sociològica del nacionalisme i se sentien vinculats a l'esquerra es van sentir incòmodes. No encaixaven en el nou ordre, i van haver de decidir la seua ubicació i optar en conseqüència. No es van equivocar: abans solidaris que solitaris. El corporativisme va superar la perplexitat, i la realitat a la ficció. Vertebrar el territori amb eixos viaris que aniquilaven el paisatge va passar a ser una màxima d'esquerra; vertebrar el territori socialment, un deliri de dreta.



Els qui, per definició, havien detestat el jacobinisme s'hi van apuntar, i els jacobinistes van promoure l'odi al centre de la circumferència i, a la llarga, els independentismes. Els que abans de la metàtesi eren de dreta i nacionalistes ho van tenir pitjor. Van desertar cap al neolític o van reafundar orquestres extingides. Amb el temps i una canya hi havia hagut una gran transformació en la història de les doctrines peninsulars. La formació màxima va començar a patir convulsions intestinals durant els idus de març. Els veterinaris socials van començar a elaborar diagnòstics: tots els símptomes d'un part. La feligresia solidària va començar a evadir-se cap a altres naufragis i van instituir noves plataformes. La desintegració aluminosa de la casa comuna no va posar en perill la integritat peninsular, i les despulles de l'esquerra van fer possible el que mai havia pogut fer la dreta retroactiva: el naixement d'una dreta correcta. Les passions van tornar a canviar de pacients. I els erudits en van fer tesis.

Miquel Alberola

## A Van Gogh li agradaria

La santa decisió del multimilionari japonès Ryoiei Saito d'enterrar-se amb els seus béns més preuats —*Le Moulin de la Galette*, de Renoir, i el *retrat del Doctor Gachet*, de Van Gogh ha desconcertat i escandalitzat el món occidental. Injust, perquè Saito el que voldria és portar fins a les últimes conseqüències un acte d'amor, com és normal en els seus compatriotes. Com aquella dona —que *El imperio de los sentidos* recreava que en ple deliri sexual va matar l'amant per després passejar-se amb els seus trofeus més desitjats. O aquell estudiant que a París es va menjar a la seva estimada i que també ha esdevingut primera matèria literaria.

Amb el seu gest, Saito ha deixat amb el cul enlaire tot un sistema hipòcrita muntat sobre el mite de l'art com a patrimoni cultural de la humanitat i altres bestieses. "Hi ha els puristes i els que només pensen en les oscil·lacions del mercat". Així classificava Salvador Riera importantíssim col·leccionista i galerista, l'espècie dels propietaris d'obres d'art. Els primers són aquells que estimen el que tenen i mai s'ho vendran mentre visquin. Després ho deixaran a alguna institució. Els altres es desperten cada dia amb la borsa de valors al cap.

És una classificació neta i entranyable, però de difícil aplicació. Per exemple, costa de saber si els Thyssen són puristes —com proclamen la



majoria de les biografies del baró— o si fan més cas del mercat si tenim en compte el contracte de cessió temporal de les seves obres a l'estat espanyol o com fan servir les seves habituals presències a les revistes per fer revalorar alguna obra a punt de subhastar. ¿I el fons artístic de la Supercaixa d'en Samaranch?, ¿la considerarem filantròpica només perquè serà cedida al futur Museu d'Art contemporani?

¿I l'esglèsia catòlica? "Purista", que dirien els bisbes, tot i que invariablement en qualsevol de les exposicions que organitzen —*Thesaurus*, *Millenium*, *Splendor*— no paren de fer-nos veure que l'objectiu l'últim d'aquella manifestació és reivindicar per a l'esglèsia la propietat del seu llegat.

En canvi ningú té dret a dubtar que Ryoiei Saito sigui un purista. Ell ha aplicat amb tota precisió una equilibrada barreja entre poder capitalista i primitivisme sintoista. I ens ha vingut a demostrar que el propietari fa el que vol amb les seves obres, fins i tot endur-se-les a la tomba.

A Renoir —que era un presumit— no li faria gens de gràcia. Però Van Gogh, fascinat per la mort i les miniatures japoneses, ho trobaria excepcional. El pas per l'autèntica immortalitat.

Jordi Balló